

További tervek az együttműködésre

A roma színház, azon belül pedig a *Roma hősök* című projekt médiavizsgálata európai kontextusban

A fentiekben leírt hagyomány a Romakép Műhely közössége számára megfelelő alap a Független Színházzal való további együttműködéshez a *Roma hősök* projektben. A Romakép közössége, tekintettel arra, hogy tagjai az ELTE Média és Kommunikáció Tanszékének dolgozói/hallgatói, ismerős a mediakép kutatásának módszertanában, legyen szó kvalitatív vagy kvantitatív, interjú vagy fókuszcsoportos vizsgálatokról. Elsőként a *Roma hősök* projekt egyik fontos aspektusát, vagyis a médiareprezentáció kutatását és értékelését tudnánk kiterjeszteni európai szintre. Ebből logikusan következhet egy komparatív vizsgálat, melynek során az egyes országok közti különbségek elemzését végeznénk el a fogadtatás tekintetében. A kutatás során több szempontot is lehet érvényesíteni, és ajánlásokat lehet megfogalmazni a kulturális újságírók számára egy a *Roma hősök*höz hasonló projekt keretezésére vonatkozóan, illetve éppen a *Roma hősök* tanulságaira alapozva általában a kisebbségekről szóló hírek megfogalmazására vonatkozóan. Gondolunk itt a pozitív történet szerepére az identitás alakításában, a hátrányos társadalmi helyzet, a stigmatizáció, a szegregáció és diszkrimináció tematizálására az áldozati szerep elkerülésével, a traumatikus múlt feldolgozására, a kulturális örökség meghatározó szerepére, a „strong voice” hagyományára a roma közösségekben, a kritikai fehérségkutatás szempontjainak beemelésére, és a hagyományos színházi újságírás egyéb lehetséges új szempontjaira stb.

A projekt fejlesztése és nemzetköziesítése során felélénkíthetők azok a kapcsolatok, amelyeket Erasmus-oktatóként építettem ki, és ahol előadásaimban beszéltem a Romakép Műhely tevékenységéről.¹ A kapcsolatok legfontosabbika azonban az, amely a roma közösségekkel, szervezetekkel köt össze minket.² A mediakép ún. „semleges” vizsgálata (amely az esetek többségében inkább csak elrejtje az adott médiumot meghatározó hegemon hatalmi ideológiákat) helyet adhat azoknak a kutatói módszereknek, amelyek az elkötelezettséget és a részvételiséget helyezik előtérbe. A *Roma hősök*et megjelenítő mediakép elemzése ezért nem sajátítható ki szakmai alapon, és nem lehet csak a középosztály kiváltsága. Mindebből következik, hogy a Romakép Műhelynek a *Roma hősök* mediaképéről szóló részvételi akciókutatása során lehetőségeinkhez mérten megpróbáljuk elősegíteni annak a hangnak a médiában való megjelenését, amely a *Roma hősök* projektet az érintettség különböző fokain megélve és értelmezve kiegészíti a professzionális újságírást, és egyben a civil újságírás erősödését jelenti.

---

¹ A marosvásárhelyi Sapientia Hungarian University of Transylvania Alkalmazott Társadalomtudományok Tanszéke <http://www.ms.sapientia.ro/hu/tanszekek/alkalmazott-tarsadalomtudomanyok-tanszek>

2014. Istanbul Bilgi University Media & Communication Systems <http://www.bilgi.edu.tr/en/programs-and-schools/undergraduate/faculty-communication>

2016. Universidad Carlos III de Madrid Departamento de Periodismo y Comunicación Audiovisual http://www.uc3m.es/portal/page/portal/dpto_periodismo_comunicacion_audiovisual

2017. Babes-Bolyai Egyetem Magyar Irodalomtudomány Tanszéke, Kolozsvár (<http://www.lett.ubbcluj.ro/~hungarianlit>) és Kommunikáció, Közkapcsolatok és reklám Intézet, magyar tagozat (<http://www.bkte-kommunikacio.ro/>)

2018. Panteion University of Social and Political Sciences Department of Communication, Media and Culture (<http://www.panteion.gr/index.php/Διεθνείς-Σχέσεις>)

² Az elmúlt években a Romakép Műhely partnerszervezete volt többek között a Roma Parlament, a Romaversitas, a Református Cigány Szakkollégium, az UCCU Alapítvány, a Cserepressz, a Romédia Alapítvány, a Roma Sajtóközpont, a Kaposvári Egyetem Roma Szakkollégiuma stb.

Müllner András

Romakép Műhely

Minor Média/Kultúra Kutatóközpont

ELTE Média és Kommunikáció Tanszék

Publikációk:

RomArchive <https://www.romarchive.eu/en/search/?q=m%C3%BClner>

Filmszinopszisek: <http://rokedia.oronk.hu/>

The Parenthesis as an Ironic Symbol of the Ghetto, *RomArchive*,
<https://www.romarchive.eu/en/politics-photography/reading-photography/parenthesis-ironic-symbol-ghetto/>

A Romakép Műhely 2018-as programjának értékelése, a Romakép Műhely honlapja,
<http://www.romakepmuhely.hu/a-program-ertekelese/>

Müllner András – Pócsik Andrea: Roma Visual Lab, ford. Bocsor Péter, Palantír Vizuális Antropológiai Alapítvány, Budapest, 2018. ISBN: 9789638926821 <http://www.romakepmuhely.hu/wp-content/uploads/2018/08/Roma-Visual-Lab-Report-2011-2016-v5.pdf>

Müllner András: Beszámoló a kutatásról, in Müllner András (szerk.): *Saját kép – ellenkép. A Romakép Műhely médiaantropológiai konferenciájának tanulmányai*, ELTE Média és Kommunikáció Tanszék, Budapest, 2017, 7-16. ISBN: 978-963-284-946-1 <http://media.elte.hu/mullner-andras-szerk-sajat-kep-ellenkep-a-romakep-muhely-mediaantropologiai-konferenciajanak-tanulmanyai/>

Müllner András: Romakép Műhely 6. – A program értékelése, in Müllner András (szerk.): *Saját kép – ellenkép. A Romakép Műhely médiaantropológiai konferenciájának tanulmányai*, ELTE Média és Kommunikáció Tanszék, Budapest, 2017, 272-284. ISBN: 978-963-284-946-1
<http://media.elte.hu/mullner-andras-szerk-sajat-kep-ellenkep-a-romakep-muhely-mediaantropologiai-konferenciajanak-tanulmanyai/>

Müllner András – Pócsik Andrea: Fedőemlékek. Romák vizuális emlékezete a Kádár-kori Magyarországból, *Filológiai Közöny*, 2016/4. (LXII. évfolyam) 323-331. HU ISSN 0015-1785
http://real-j.mtak.hu/8746/3/Filo_2016_4mtmt.pdf

Müllner András: Romakép Műhely 5. – A program értékelése, a Romakép Műhely honlapja,
<http://www.romakepmuhely.hu/kurzusok/kurzusok-2015/romakep-muhely-5-docuart/romakep-muhely-5-a-program-ertekelese/>

Nézetek és eltérések (Néhány gondolat az [ön]reprezentációról és más törölt fogalmakról), *Romológia*, 2015. tavasz (III. évfolyam, 8. szám), 47-58.
http://romologiafolyoirat.pte.hu/?page_id=1198

A zárójel mint a gettó ironikus képe. Az etnikai művészet lehetőségéről és kritikájáról a Sostar?/Why? {roma} művészcsoporthoz tartozó akciójának tükrében, *Apertúra*, 2014, nyár-ősz, URL:
<http://uj.apertura.hu/2014/nyar-osz/mullner-a-zarjel-mint-a-getto-ironikus-kepe-az-etnikai-muveszet-lehetosegerol-es-kritikajarol-a-sostarwhy-roma-muveszcsoporthoz-tartozo-akciojanak-tukreben/>